

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

9. Prænotanda quædam ad progressum in humilitate tentandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

cationem Deum exquisuerim? Quomodo cum Sanctis singulis, qui illorum vestigia secutus non fuerim? Quis queso ludorum gymniorum arbiter, ad eum nullo est iudicio, qui coronis paribus censeat oportere dignari, tam eos qui victores e certamine euaserint, quam eos qui nullum certandi laborem subire voluerint? Quis vniquam exercitus ductor, in prada partem equam cum victoribus eos aduocauit, qui nusquam in praelio comparuerant? At enim bonus est Deus, at idem etiam est iustus: iustitie porro proprium est vt suum cuique reddatur. Ita quidem Basilius, ita ex humilitate sibi dicebat Dorotheus; nos verò nobis ex veritate dicamus; videamusque an tot exemplis, monitis, præceptionibus & legibus incitati, contemptores nostri animos, & crucis ac ignominie amantes, vel sic aliquando tandem, seridè induere, ac inolito splendoris atque commodorum amore radicatus euulso, vitam nouam, ex verè religioso spiritu, constanter & fortiter aggredi contendamus.

C A P V T IX.

Prænotanda quedam ad progressum in humilitate tentandum.

epist. 59.

Verissimè omnino scripsit D. Augustinus: *Fit miris modis in anima hominis, vt de falsa humilitate magis infletur, quam si apertius superbiat: sibi enim de virtutis adscitæ opinione, quam de alterius rei splendore, iustius gloriari posse dum putat, & omni humilitate excidit, & quantum in ipso est, virtute præstantissima turpissimè ad vitium abutitur. Ita sanè est, ac nihilominus perfacile ipsi nobis imponimus, & amore nostri blandissimè illecti, nostra dissimulamur mala, & bona multa nobis inesse, vel tenuissima suadente coniectura credimus. id verò longè verissimum experimur, in eis virtutibus quæ sunt admodum arduæ, plurimumque commendationis habent; vbi si quid illis affine, si quid inchoatum semel ausi fuerimus, protinus in maius omnia extollimus, iam Hierichuntinos prostrauisse muros, iam hostes debellasse, iam victoriæ vix vlla parte quaesita, triumphare nos credimus. Et quidem, huic nostræ adulatorici naturæ accedit præcipitator Satan, eodem vehementer impellens, tum vt ipsa securitate torpeamus, ac mendacio falsè extollamur, tum verò vt neque dispositas caueamus insidias, neque inquirendæ atque acquirendæ virtutis absolutioni incumbamus: scit enim in virtutibus & virtijs latere permulta, quæ oculos minus curiosos minusque intentos fugiant.*

Hicigitur mihi quedam ponenda credidi, quibus veluti lapide Lydio explorare possimus, quis in nobis crucis & contumeliarum, rerumque aduersarum perferendarum amor vigeat. Et quidem cum illum omnem à Iesu Christi Domini nostri imitatione arcessamus, clarè patet, ex propiore & similiore, remotiore

motiore & dissimiliore ad eum accessu, rem hanc totam esse iudicandam. quippe imaginis illa est vera perfectio, si prototypo & exemplari suo quam simillima, ac propemodum alterum idem fuerit; illa verò maxima est eius deformitas, si quam maximè ab exemplari recesserit: neque pictorum quisquam sic desipit, vt Paridem Therisitæ instar deformem, vel Therisiten Paridis formositate depingat. Quare vt aptè vereque iudicetur, duo sunt præstanda, primò; quidem attentissimè circumspiciendum est exemplar, ita vt probissimè sit notum, vel saltem pars ea quæ est imitationi proposita; tum verò ad imaginem accedendum, vt quàm bellè illud vndique referat exploretur. Ergo ad vtrumque accingamur.

Sed antequam in hæc adyta penetrare pergamus, observandum necessariò nobis est id quod admodum prouidè, summaque consideratione, tribus modis humilitatis proximè præposuit, & diligenter perpendendum commendauit B. Ignatius: Eos nempe qui meliora & perfectiora mente complectuntur, in tres quasi classes distributos censerit: vnde sit consequens, vt, quemadmodum ciuium quemque suam classem, suum censum nosse conuenit, vt pro facultatum modulo, sumtum & conatum sit modus, vel quod negat copia, compenset indultia; ita etiam animi sui præsentis vires quodammodo exploret quisque, non tam vt aggressionum sibi præfigat modum, quàm vt ab inferioribus ad præstantiora se transferat, & cum omnia in voluntatis potestate sint sita, ex vna spiritus egentiore classe, ad opulentiorē aliam fortiter transeat.

Tres autem omnino sunt classes eorum, qui à letalis peccati dominatu, in libertatem filiorum Dei per sancti Spiritus gratiam asserti sunt. Prima est eorum, qui, seu in sito ignauæ torpore fracti, seu innata circuitionis dilatione sopiti, seu otiosa lentitudine deiecti, seu cuiuspiam non ita bonæ rei consuetudine vel amore deuincti, multa quidem meliora vident & probant, sed ad ea perficienda non assurgunt: illorum similes de quibus quidam dixit; Athenienses, bona quidem sciunt, sed facere nolunt. Cuiusmodi sanè non paucos, quæ humani generis est infelicitas, passim reperias, siue toto in genere vitæ, cum semper iisdem moribus, eodem sese in luto volutant; siue in quadam tantum suarum affectionum parte, cum iisdem semper perturbationibus obnoxij viuunt, neque vquam seriò constanterque, ijs funditus euellendis operam nauant.

Alterà classis eorum est, qui hanc tantam lentitudinem supergressi, conantur quidem varijs & serijs modis, plus in perfectione promouere, vitamque multis sanctis operibus, animum præclaris exornare virtutibus: at transuersus aliquis amor imo in pectore delitet, quo nequit exui, quem fouet, quem labefactari, vulnerari, euelli non patitur, malum suum dissimulat, medicas manus respuit; si vel leuissimè tangas, non secùs auersatur & resilit, ac solet tumore dissentus, & arthritidis dolore vrens nervus. Magnum sanè, & admodum detrimens malum, quodque instar fellis venenati, imo in dolio sidentis, omnemque qui-

R

cumque

cumque superfluous fuerit liquorem corrumpentis, cetera bona omnia, si non perdit, certe vehementer inficit, iustaque perfectionis maturitate arcet: ac propterea rarus est perfectus, quia rarus planè est, qui iudicij amorisque alicuius vitiosum aliquid, latente in sinu non recondat. Hic scientiæ, ille opinionis, alius commodorum, existimationis alius, cognationis, valetudinis, negotij, otij, personarum, rerum, locorum, vel denique sui ipsius, prouisor, osor, amator nimius fuerit: & quàm multi in homine, furtim irreperentes in latent affectus? Illumina ergo Domine oculos meos, ne soli oculi tui Domine, sed & mei imperfectum meum videant: manus tua auxilietur mihi, & brachium tuum confortet me, ut dirigas in conspectu tuo viam meam, & in illuminatione vultus tui dispellantur tenebræ meæ.

Hac diuina iuuante gratia, in tertiam eorum classem transcribemur qui omnem omnino insincera affectum exuunt, nec tantum rerum aliarum, sed sui quoque ipsius amore, ad sanctissimam diuinæ voluntatis normam composito, nihil nisi è diuinis placitis, aut volunt, aut nolunt, & quocumque diuini spiritus eos aura cõpulerit, eò toti feruntur: non labori parcunt, nõ formidant aduersa, nullius rei retardantur in cursu, quin quod melius & perfectius iudicant, id etiam pro virili perficere conentur, nulla cuiusquam alterius quàm diuini honoris, & maioris sanctimonie ratione habita. Horum vbi maius momentum, aliquam in partem potius incumbere viderint, eò protinus omnes animi corporisque vires magna cum alacritate conferunt. In hac omnino classe illum censeri oportet, qui ex his quæ dicturi sumus, vtilitatem aliquam capere velit, ut non sola quadam cognitione otiosa se oblectet, sed forti & ad perfectionem flagranti animo, quodcumque præstantius esse iudicauerit, id omnino efficere conetur, omnesque reluctantis & aduersantis naturæ declinationes euincat.

CAPVT X.

Quàm præstans exemplar, & ad quam imitationem sit nobis propositum.

SI quando in rebus ijs quæ natura constant, aliqua illarum nobis est ad imitandum proposita, ut si quis orator Ciceronem, Imperator Cæsarem, Eremita S. Antonium, Religiosus S. Dominicum, Franciscum, Ignatium exprimere moribus tentat: duæ sunt eiusce rei partes obseruandæ, vna quæ sit illi intima & propria est, ut neque sine illa esse, & nusquam aliò traduci queat, ideoque non ea sit quæ imitatione quærat; cuiusmodi est in ijs quos proximè nominavi, quod homines, quod ea corporis & animi conditione, eiusmodi in republica, eo in sæculo nati essent, atque hæc nemo est qui ad se traducere conetur. Alia
ergo